

Sygn. akt **III RC 159/14**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 04 lutego 2015 r.

Sąd Rejonowy w Bolesławcu III Wydział Rodzinny i Nieletnich w składzie :

Przewodniczący : SSR Grażyna Słotwińska

Protokolant : Ewelina Wołoszyn

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 27 stycznia 2015 r. w B.

sprawy z powództwa małoletniego **W. W.** reprezentowanego przez przedstawiciela ustawowego małoletniego **L. W.** przeciwko **D. P.**

o alimenty

I- zasądza od pozwanej **D. P.** na rzecz małoletniego powoda **W. W.** alimenty w kwocie po **350 zł** (trzysta pięćdziesiąt złotych) miesięcznie, płatne w okresie od 28 kwietnia 2014r. do 31 sierpnia 2014r. oraz od 1 września 2014r. po **500 zł** (pięćset złotych) miesięcznie, płatne z góry do dnia 10-go każdego miesiąca, do rąk ojca dziecka **L. W.**, z odsetkami ustawowymi w razie zwłoki w płatności którejkolwiek z rat;

II- dalej idące powództwo oddala;

III- nie obciąża pozwanej D. P. kosztami na rzecz Skarbu Państwa w postaci opłaty od pozwu, od uiszczenia której małoletni powód był zwolniony;

IV- koszty procesu między stronami stosunkowo rozdziela i zasądza od pozwanej D. P. na rzecz L. W. kwotę 1.200 (jeden tysiąc dwieście) złotych tytułem zwrotu części poniesionych przez niego kosztów zastępstwa procesowego;

V- wyrokowi w pkt I nadaje rygor natychmiastowej wykonalności.

Sygn. akt III RC 159/14

UZASADNIENIE

L. W., działając jako przedstawiciel ustawowy małoletniego W. W., w pozwie wniesionym w dniu 28 kwietnia 2014r., domagał się zasądzenia od pozwanej D. P. alimentów w kwocie po 700 zł miesięcznie. Jednocześnie dochodził zapłaty przez pozwaną na rzecz małoletniego kwoty 3.500 zł tytułem niezaspokojonych potrzeb dziecka z okresu przed wniesieniem powództwa oraz obciążenie pozwanej obowiązkiem zwrotu poniesionych przez niego kosztów postępowania, w postaci kosztów zastępstwa procesowego.

W ocenie powoda wysokość dochodzonych bieżących alimentów uzasadniały usprawiedliwione potrzeby małoletniego dziecka oraz możliwości majątkowe pozwanej.

Małoletni wymagał przeprowadzenia zabiegu lakowania zębów, zakupu nowego materaca do łóżka. Wg przedstawiciela ustawowego powoda dziecko powinno też uczestniczyć w dodatkowym kursie języka niemieckiego. Wydatki związane z niezaspokojeniem wyżej wymienionych potrzeb dziecka składały się na dochodzoną pozvem kwotę 3.500 zł.

Pozwana D. P. zgadzała się na alimenty w wysokości po 200 zł miesięcznie, w pozostałym zakresie wносиła o oddalenie powództwa na koszt powoda.

Pozwana powoływała się na swoją trudną sytuację majątkową (osiągane dochody na poziomie 1/8 najniższego wynagrodzenia). Podnosiła, że jej wydatki z tytułu kontaktów z dzieckiem kształtują się na poziomie ok. 1.000 zł miesięcznie. Dziecko spędza z nią - w ramach kontaktów – dwa weekendy w miesiącu i w tym czasie ponosi jego pełne koszty utrzymania. Wskazywała również na wysokie dochody ojca małoletniego powoda, pozwalające mu zaangażować się w znaczący sposób w koszty utrzymania dziecka.

Zgodnie z wnioskiem zawartym w pozwie, Sąd udzielił w sprawie zabezpieczenia przez zobowiązanie pozwanej do płacenia na syna, przez czas trwania postępowania, po 450 zł miesięcznie. Orzeczeniem sądu II-giej instancji miesięczna kwota zabezpieczenia została zmniejszona do 350 zł.

Po przeprowadzeniu w sprawie postępowania dowodowego Sąd ustalił w sprawie co następuje:

Małoletni W. W. pochodzi z małżeństwa L. W. i D. P.. Liczy obecnie 10 lat (urodził się (...)). Po rozwodzie początkowo władzę rodzicielską nad małoletnim sprawowała pozwana. Na mocy zarządzenia tymczasowego, we wrześniu 2010r. ustalono, że miejscem zamieszkania dziecka będzie miejsce zamieszkania ojca. Ostatecznie Sąd Okręgowy w Jeleniej Górze - w ramach kontroli instancyjnej - przesądził, że wykonywanie władzy rodzicielskiej nad małoletnim ma być powierzone ojcu, natomiast władza rodzicielska matki ograniczona do ogólnego wglądu w wychowanie dziecka.

Dowód: skrócony akt urodzenia W. W. k. 6, wyrok SO w (...) z dnia 06 marca 2008r. w sprawie I C 263/08 k. 7, postanowienie SO w (...)z dnia 12 listopada 2012r. w sprawie II CA384/12 k. 8, postanowienie SR w (...) z dnia 03 września 2010r. w sprawie (...)k. 9-12.

Małoletni jest uczniem szkoły podstawowej. Ojciec małoletniego ponosi typowe dla dziecka w tym wieku koszty utrzymania, które liczy w skali miesiąca na kwotę 1.200 zł i na które składają się koszty żywienia, wg powoda średnio 600 zł miesięcznie, koszty wyposażenia do szkoły, zakupu odzieży i obuwia, środków higieny osobistej, wydatki na rozrywkę i rozwijanie zainteresowań, w tym basen wiążący się z wydatkiem - w skali miesiąca - na poziomie 120 zł.

Matka dziecka sugerowała potrzebę wykonania u dziecka zabiegu lakowania zębów. Na obecnym etapie, bez oceny stanu uzębienia przez stomatologa nie można przesądzać o potrzebie i możliwości wykonania tego zabiegu. L. W. podnosił potrzebę zakupu dla dziecka nowego materaca do łóżka (za 1.000 zł, z różnymi strefami twardości) oraz uczestnictwa dziecka w kursie języka niemieckiego, co wiązałoby się z odpłatnością na poziomie ok. 1.200 zł.

Pozwana sporadycznie przekazuje na utrzymanie syna niewielkie kwoty. Był okres, że pomimo tego, że dziecko było z ojcem pobierała należne dziecku od L. W. alimenty (jak twierdzi z powodu trudnej sytuacji finansowej).

L. W. jest (...) w Ś.. Jego miesięczne uposażenie wynosi netto 3.603 zł. Dodatkowo raz do roku w marcu otrzymuje dodatkowe uposażenie (nagrodę roczną) w wysokości zbliżonej do comiesięcznego wynagrodzenia (3.592,00 zł) oraz w miesiącach letnich gratyfikację urlopową (w sierpniu 2013r. była to kwota 1.435 zł, zaś lipcu 2014r. 2.870 zł). Za dodatkowe służby, co dwa miesiące ojciec małoletniego może mieć dodatkowo 41 zł. Otrzymuje również raz w roku świadczenie na uzupełnienie u. „, w kwocie ok. 2.100zł.

L. W. pozostaje w związku małżeńskim. Z małżeństwa tego pochodzi dwoje dzieci w wieku: 3 lata i 7 miesięcy. Żona powoda jest (...). Otrzymuje uposażenie w kwocie ok. 3.800 zł miesięcznie netto. Do marca 2015r. korzysta z urlopu rodzicielskiego i otrzymuje 80% należnego uposażenia tj. ok. 2.900 zł netto. Małżonkowie mieszkają w nowym domu, na wybudowanie którego zaciągnęli kredyt hipoteczny w kwocie 270.000 zł oraz dodatkowo 70.000 zł na wykończenie i umeblowanie. Kredyt hipoteczny spłacany jest w miesięcznych ratach po 1.600 zł, rata kredytu gotówkowego wynosi 1.170 zł miesięcznie. Wcześniej małżonkowie mieszkali w wynajętym mieszkaniu.

Pozostałe stałe miesięczne opłaty obciążające budżet rodziny to: 200 zł za dostawę energii elektrycznej, 60 zł za gaz, 45 zł Internet, 17 zł abonament RTV, odbiór ścieków 115 zł, 31 wywóz śmieci. Podatek od nieruchomości 510 zł rocznie (41 zł miesięcznie). Ubezpieczenie domu w rozliczeniu miesięcznym 30 zł. Paliwo do samochodu (M. (...) rocznik 2005) 700 zł na miesiąc. L. W. dojeżdża samochodem do pracy (20km), dodatkowo samochód jest wykorzystywany do załatwiania bieżących spraw rodziny. Ubezpieczenie samochodu to 41 zł miesięcznie. Ok. 400 zł w rozliczeniu miesięcznym kosztuje ogrzewanie domu.

Dowód: informacja (...)w Ś. dot. wysokości pobieranego przez L. W. uposażenia k. 87-88, złożone na rozprawie w dniu 04.11.2014r.: zawiadomienie o wysokości rat kredytu hipotecznego z dnia 07.01.2014r., zawiadomienie o wysokości rat kredytu A. z dnia 08.04.2014r., faktury za energię elektryczną z dnia 22.05.2014r. i 02.12.2013r., rachunki za wywóz śmieci, faktury z 17.02.2014r. i 13.03.2014r. za odbiór ścieków, decyzja dot. podatku od nieruchomości za 2014r., dokumenty dostawy węgla nr Dd/90/12, Dd/172/12, Dd/458/12, Dd/531/12, Dd/576/12, Dd/510/13, Dd/53/13, (...), Dd/213/14, asygnata na zakup drewna z dnia 09.09.2013r. - vide dołączona do akt koperta z dokumentami, zeznania świadka W. F. - nagranie z rozprawy w dniu 04 listopada 2014r. od 01:26:59 do 01:49:21, zeznania L. W. - nagranie z rozprawy w dniu 04 listopada 2014r. od 00:04:23 do 00:26:42 oraz nagranie z rozprawy w dniu 27 stycznia 2015r. od 00:10:05 do 00:31:26.

Pozwana D. P. posiada wyższe wykształcenie (m. i. b.). Jest zatrudniona na 1/8 etatu w firmie szwagra, zajmującej się u. m. i dodatkowo działalnością projektową. Z firmą szwagra była związana nieżyjąca już matka pozwanej, która miała uprawnienia do p. i. n. b.. Uprawnień takich nie posiada pozwana, dlatego do skończenia rozpoczętych zadań w firmie został zatrudniony pracownik z uprawnieniami. D. P. aktualnie zarabia miesięcznie 200 zł. Wcześniej prowadziła samodzielnie działalność gospodarczą (b. p. w którym, z powodu braku uprawnień d. p. i. n. b. zatrudniała swoją matkę. Działalność tą miała zawieszoną, a w ubiegłym roku z tej działalności zrezygnowała (z uwagi na wysokie koszty, głównie wysokość składek na ubezpieczenie społeczne). Dodatkowo za rysunki d. p. pozwana, raz na miesiąc, na dwa miesiące ma 200-400 zł.

Pozwana mieszka w rodzinnym domu, którego jest współwłaścicielką. Udział w nieruchomości (1/2) nabyła w spadku po matce zmarłej w dniu (...)W domu tym mieszka również siostra pozwanej ze swoją rodziną. D. P. - w miarę posiadanych środków - pokrywa 1/3 kosztów utrzymania nieruchomości (media, podatki), co zamyka się kwotą 200-300 zł miesięcznie. Dom jest przeznaczony do sprzedaży, podobnie jak wchodząca w skład spadku działka rolna o pow. ok. hektara. Pozwana korzysta ze wsparcia finansowego rodziny.

D. P. utrzymuje również jednopokojowe mieszkanie komunalne w K.. Czynnosc za to mieszkanie to ok. 150 -200 zł plus opłaty podstawowe za media. Mieszkanie jest niezamieszkane, wymaga generalnego remontu.

Nadto D. P. spłaca, w miesięcznych ratach, po 500 zł, zaciągnięty kredyt w kwocie 25.000 zł. Na przywożenie syna do siebie, średnio na dwa weekendy w miesiącu D. P. wydaje 900-1.000 zł (koszty paliwa). Poza weekendami dziecko spędza z matką miesiąc wakacji, tydzień ferii i część świąt.

Po śmierci matki, poprzedzonej ciężką chorobą, pozwana - od kwietnia do maja 2014r. - leczyła się z depresji. W styczniu 2014r. - w drodze na kontakty z synem - miała wypadek samochodowy. W tym czasie korzystała z bezpłatnego urlopu.

Dowód: zaświadczenie wystawione przez (...) w K. k. 41, fotokopie rachunków i dowodów wpłaty na rzecz Miejskiego Zarządu Budynków Mieszkalnych w K. k. 96, rachunki i dowody wpłaty za Internet na rzecz (...) SA k. 97-98, faktury za energię elektryczną k. 99, faktury za telefon k. 100, faktura za usługi komunalne k.101, zeznania D. P. - nagranie z rozprawy w dniu 04 listopada 2014r. od 00:30:14 do 01:06:10, nagranie z rozprawy w dniu 27 stycznia 2015r. od 00:32:41 do 01:20:21.

Powiatowy Urząd Pracy w K. w miesiącach wrzesień – listopad 2014r. dysponował ofertami pracy, głównie dla pracowników fizycznych za najniższym wynagrodzeniem.

Dowód: informacja PUP w K. k. 117-120.

Mając powyższe na uwadze Sąd zważył co następuje:

Powództwo zostało oparte na treści art. 133 kodeksu rodzinnego i opiekuńczego, który stanowi, że rodzice są zobowiązani do świadczeń alimentacyjnych względem dziecka, które nie jest w stanie jeszcze utrzymać się samodzielnie. Zakres świadczeń alimentacyjnych reguluje art. 135 kro, który stanowi, że wyznaczają go z jednej strony potrzeby uprawnionego, z drugiej możliwości zarobkowe i majątkowe zobowiązanego. Przez usprawiedliwione potrzeby rozumie się potrzeby polegające na stworzeniu uprawnionemu normalnych warunków bytowania odpowiadających jego wiekowi, stanowi zdrowia itp. Współzależność między tymi dwoma czynnikami wyraża się w tym, że usprawiedliwione potrzeby powinny być zaspokojone w taki sposób, w jaki pozwalają na to możliwości zarobkowe i majątkowe zobowiązanego.

Niewątpliwie obowiązek alimentacyjny obciąża obydwójce rodziców. Różnicowanie obowiązku alimentacyjnego każdego z nich może uzasadniać jedynie ich różna sytuacja majątkowa (różny poziom dochodów i posiadanych zobowiązań) oraz skala osobistego zaangażowania w utrzymanie i wychowanie dziecka.

W świetle ustaleń poczynionych w przedmiotowej sprawie, uzasadnione było przyjęcie, że zaspokojenie usprawiedliwionych potrzeb małoletniego wiąże się - w skali miesiąca - z wydatkami na poziomie 800-1.000 zł. Na kwotę tą składają się: koszty wyżywienia dziecka 320-390 zł (licząc tylko 12-15 zł dziennie x 26 dni), zakupy odzieży i obuwia w skali roku 1.500-1.800 zł, co w rozliczeniu miesięcznym daje kwotę 125-150, wyposażenie do szkoły 50-60 zł (ok. 600 zł na początku roku szkolnego w rozliczeniu na 12 miesięcy) plus uzupełnianie wyposażenia w ciągu roku i okazjonalne składki 30 - 50 zł, środki higieny osobistej 30-50 zł, rekreacja (korzystanie z basenu), rozrywka, w tym czasopisma piłkarskie i karty, hobby (hodowla rybek, kot), dalsze nie mniej niż 150-200 zł. Do tego dochodzą okresowe nieprzewidziane wydatki (leki w przypadku zachorowania, koszt wypoczynku letniego itp.), których koszt winien być uwzględniony przy ocenie stałych kosztów utrzymania dziecka.

Tak ustalone koszty utrzymania dziecka winny być podzielone między obydwójce rodziców, którzy są zobowiązani do alimentacji dziecka. Powód wychowuje dziecko i na poczet jego obowiązku alimentacyjnego mogą być zaliczane jego osobiste starania o utrzymanie i wychowanie syna. Jednakże z uwagi na osiągnięte dochody, ten sposób realizacji przez ojca obowiązku alimentacyjnego ulega pewnemu ograniczeniu. Dlatego również on winien finansowo przyczynić się do zaspokajania potrzeb dziecka. Sąd założył taki udział ojca dziecka na poziomie zbliżonym do obowiązku przypisanego matce. Nie można natomiast tracić z pola widzenia okoliczności, że powód zaspokaja potrzeby mieszkaniowe dziecka, choć wprost trudno liczyć jako koszt utrzymania małoletniego, kosztów utrzymania nieruchomości czy opłat za media. Dodatkowo na L. W. ciąży obowiązek ponoszenia, przynajmniej części, kosztów utrzymania dzieci pochodzących z obecnego związku oraz znaczące obciążenia kredytowe.

Wysokość świadczeń alimentacyjnych obciążających rodzica oczywiście musi nawiązywać do jego możliwości majątkowych i zarobkowych. Przez ustawowe określenie "możliwości zarobkowe i majątkowe" rozumieć należy nie tylko zarobki i dochody rzeczywiście uzyskiwane ze swojego majątku, lecz te zarobki i te dochody, które osoba zobowiązana może i powinna uzyskiwać przy dołożeniu należytej staranności i przestrzeganiu zasad prawidłowej gospodarki oraz stosownie do swoich sił umysłowych i fizycznych. Chodzi tu o przypadki, w których osoba zobowiązana nie wykonuje wyuczonego i dobrze wynagradzanego zawodu, pracuje w niepełnym wymiarze godzin bądź też pracuje dorywczo

Sąd analizując sytuację pozwanej doszedł do przekonania, że nie wykorzystuje ona posiadanych możliwości zarobkowych. Działania jej obliczone są przede wszystkim na zminimalizowanie obciążeń finansowych związanych z wykonywanym zawodem. Tak Sąd ocenia zatrudnienie na 1/8 etatu, brak aktywności i skoncentrowania się na zdobyciu uprawnień (k. b. i. z. z. p.) pozwalających na zwiększenie możliwości zarobkowych. W ocenie Sądu relacja pozwanej o osiągniętych przez nią dochodach nie jest wiarygodna, a to choćby z powodu znacznych rozbieżności pomiędzy deklarowanymi dochodami a wskazywanymi wydatkami. Tytułem wynagrodzenia pozwana otrzymuje 200

zł. Jak sama przyznaje za wykonanie r. d. p. może dorobić ok. 400 zł raz na miesiąc, raz na 2 miesiące. A wydaje 200 zł na utrzymanie mieszkania w K. (nie przynoszącego dochodu, nie służącego zaspokojeniu jej potrzeb mieszkaniowych), spłaca kredyt po 500 zł miesięcznie, dokłada do utrzymania nieruchomości, w której wspólnie z siostrą i jej rodziną zamieszkuje 1/3 kosztów 200-300 zł miesięcznie. Wydaje ok. 1.000 zł na koszty związane z kontaktami z dzieckiem. Ponosi też bieżące koszty własnego utrzymania, utrzymuje dziecko w czasie kiedy jest z nią, robi dziecku wartościowe prezenty (nawet jeżeli rodzina się do tego dokłada). Nawet gdyby założyć finansową pomoc siostry i szwagra pozwanej (jak zeznał świadek K. H., na poziomie 400-1.000 zł miesięcznie) to i tak pozwana wydaje więcej niż jak deklaruje zarabia, czy jest jej pożyczane. Sąd w oparciu o doświadczenie życiowe przyjął, że dochody pozwanej odpowiadają bądź mogłyby odpowiadać przeciętnemu wynagrodzeniu tj. 3.800-4.000 brutto, a więc niewiele mniej od tego czym dysponuje ojciec małoletniego powoda.

W sprawie badano jakimi ofertami pracy dysponował PUP w K.. Na dzień udzielania informacji były do głównie oferty pracy fizycznej np. ofertach pracy dla brukarzy zupełnie nie przystające do kobiety, z posiadanym przez pozwaną wykształceniem. Ale śledząc ofert pracy można natrafić na np. ofertę pracy dla recepcjonistki czy asystenta projektanta z zakresu inżynierii środowiska. Są to oferty pracy za wynagrodzeniem najniższym, bądź do niego zbliżonym. Ale skoro pozwana takich prac nie podejmuje uprawnionym jest założenie Sądu, że obecna sytuacja jest dla niej finansowo korzystniejsza.

W postawie pozwanej bardzo widoczny jest brak akceptacji dla rozstrzygnięcia skutkującego powierzeniem władzy rodzicielskiej nad wspólnym dzieckiem ojcu. Bardzo podkreśla pozwana również minimalne zaangażowanie ojca w utrzymanie syna, kiedy dziecko było jeszcze z nią. Tych argumentów Sąd orzekający w przedmiotowej sprawie, kształtując obowiązek alimentacyjny D. P., nie mógł uwzględnić Nie do zaakceptowania dla Sądu pozostawał natomiast fakt, że pozwana przez dłuższy okres czasu pobierała alimenty na syna, w sytuacji, gdy dziecko było pod opieką ojca i na jego utrzymaniu.

Ostatecznie Sąd, uwzględnił powództwo w części tj. do kwoty po 500 zł poczynając od września 2014r. Natomiast w zamkniętym okresie od kwietnia do sierpnia 2014r. ustalono świadczenie na poziomie 350 zł uznając, że uwagi na traumę związaną ze śmiercią matki, leczeniem zaburzeń depresyjnych, pozwana miała obiektywnie niższe możliwości zarobkowe. W pozostałym zakresie powództwo, jako niezasadne zostało oddalone.

Co do żądania zgłoszonego w pkt 3 pozwu:

Z samego charakteru świadczeń alimentacyjnych wynika, że ich celem jest dostarczenie uprawnionemu środków do zaspokajania bieżących potrzeb (tak SN w wyroku z 07 lipca 2001r. IIICKN 1015/00 - Lex nr 51875). Dochodzenie alimentów za okres poprzedzający wytoczenie powództwa, jak miało to miejsce w przedmiotowej sprawie, jest dopuszczalne tylko w ograniczonym zakresie, bo tylko w wypadku, gdy pozostały niezaspokojone potrzeby lub zobowiązania zaciągnięte przez uprawnionego względem osoby trzeciej na pokrycie kosztów wychowania i utrzymania. Pośrednio stanowi o tym art. 137 § 2 k.r.o. ustanawiający stanowi wyjątek od zasady, zgodnie z którą alimenty służą zaspokajaniu bieżących potrzeb uprawnionego (zob. uchwałę SN z dnia 5 lipca 1995 r., III CZP 86/95, OSNC 1995, nr 11, poz. 161).

Sąd uznał, że nie zostały w sprawie wykazane, że z okresu przed wytoczeniem pozostały niezaspokojone potrzeby dziecka.

Z uwagi na dochody pozwanej, ciężenia kredytowe, potrzebę uzupełnienia świadczeń alimentacyjnych za czas trwania procesu, obowiązek zwrotu kosztów powodowi, Sąd odstąpił od obciążania pozwanej kosztami na rzecz Skarbu Państwa, od uiszczenia których małoletni powód był zwolniony.

W orzeczeniu kończącym postępowanie sąd rozliczył koszty zastępstwa procesowego poniesione przez strony. Wartość przedmiotu sporu w sprawie wynosiła 11.900 zł (700 zł miesięcznie bieżących alimentów x 12 miesięcy, co daje 8.400 zł + 3.500 zł.). Powództwo zostało uwzględnione w części. Zasądzona tytułem alimentów kwota 500 zł miesięcznie (6.000 zł rocznie) stanowi 50,42% dochodzonego roszczenia. Tym samym w 49,58% L. W. proces

przegrał. Wydatki powoda to wynagrodzenia pełnomocnika 2.400 zł. Wydatki pozwanej z tego samego tytułu to 60 zł (vide Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu Dz.U. 02.163.1348 - § 7 ust. 1 pkt 11 i ust. 4 oraz § 6 pkt 4 rozporządzenia). Stosunkowo rozdzielając koszty, zgodnie z zapisem art. 100 k.p.c. Sąd zasądził od pozwanej D. P. na rzecz L. W. kwotę 1.200 zł.

W oparciu o przepis art. 333 § 1 k.p.c. Sąd nadał wyrokowi rygor natychmiastowej wykonalności w części zasądzającej alimenty.